

Wypożażenie rolnictwa

techniczne

Tempo i kierunki zmian w technicznym wypożażeniu rolnictwa w mieście i gminie Janikowo określono na podstawie analizy porównawczej wybranych elementów motoryzacji i maszynizacji rolnictwa w latach 1987-1996. W analizowanym okresie, pomimo występowania bariery ekonomicznej związanej ze spadkiem opłacalności produkcji rolniczej, odnotowano ogólną tendencję do poprawy wypożażenia technicznego rolnictwa (por. tab. 4.15). Próg 100% wzrostu liczby maszyn przekroczony został przez opryskiwacze ciągnikowe, sadzarki do ziemniaków, kombajny buraczane i ziemniaczane oraz samochody ciężarowe i dostawcze.

Najczęściej stosowanym miernikiem mechanizacji rolnictwa jest liczba ciągników przypadająca na jednostkę powierzchni użytków rolnych. W 1996 r. rolnictwo indywidualne gminy Janikowo dysponowało 562 ciągnikami, co w przeliczeniu na 100 ha użytków rolnych dało wskaźnik 10.5 sztuki (por. tab. 4.11). W układzie przestrzennym gminy liczba ciągników na 100 ha u.r. jest zróżnicowana – od poniżej 8 szt. (soł. Trląg, Sielec.) do powyżej 12 szt. (soł. Broniewice, Góry, Dobieszewice, Kołuda Mała; por. ryc. 4.12). Poza rolnictwem indywidualnym niski poziom analizowanego miernika charakteryzuje wszystkie wielkoobszarowe gospodarstwa rolne.

Wysokie standardy techniczne rolnictwa w gminie Janikowo potwierdzają także wyniki spisu rolniczego w zakresie infrastruktury technicznej w gospodarstwach rolnych (1996 r.). Wskazuje na to wysoki udział indywidualnych gospodarstw rolnych w zakresie wypożażenia w sieć elektryczną 380 V, zaopatrzenia w gaz ziemny – z butli, dostępu do telefonu oraz zaopatrzenia w wodę z wodociągu sieciowego.

Poziom i struktura produkcji rolniczej

Struktura produkcji roślinnej i plony głównych ziemioplodów

Grunty orne, stanowiące rolniczą przestrzeń produkcyjną gminy, obsiewane są różnymi gatunkami roślin uprawnych. Analiza porównawcza struktury zasiewów w gminie Janikowo w latach 1989 – 1996 wykazała, że wprowadzenie gospodarki rynkowej uruchomiło procesy dostosowawcze (zmiany) w strukturze produkcji roślinnej (por. tab. 4.16). W analizowanym okresie odnotowano wyraźny wzrost powierzchni upraw zbożowych – przybyło 35 %. Pozostałe grupy upraw z reguły cechują się tendencją spadkową.

W wyniku powyższych zmian strukturalnych w 1996 r. dominującym gatunkiem upraw polowych były zboża. Ich areał zajmował 3760 ha, co stanowiło 71,8 % ogólnej powierzchni zasiewów w gminie. W ramach tej grupy roślin czołową pozycję zajmuje uprawa pszenicy i jęczmienia, których udział w ogólnej powierzchni zbóż wynosi blisko 80 % (56,8 % ogólnej powierzchni zasiewów). Zróżnicowanie przestrzenne uprawy zbóż nawiązuje do uwarunkowań przyrodniczych oraz kierunków produkcji rolniczej. Potwierdzają to relatywnie niskie udziały w powierzchni zasiewów w sołectwach Góry i Kołuda Mała (poniżej 65 %) oraz bardzo wysokie – ponad 75 % – w sołectwach Sielec, Kołodziejewo, Wierzejewice (por. tab. 4.17, ryc. 4.13).

Drugą lokatę pod względem wielkości areału upraw zajmują rośliny przemysłowe – buraki cukrowe i rzepak (15,3 % – por. tab. 4.16). W układzie zróżnicowania przestrzennego największa koncentracja uprawy buraków cukrowych występuje w sołectwach Góry (17,6 %) i Kołuda Mała 17,4 %; 8 % – por. tab. 4.17, ryc. 4.14). Z kolei wysoki udział rzepaku w ogólnej powierzchni zasiewów charakteryzował głównie sołectwo Trląg (7,2 %; por.

ryc. 4.15).

Pozostałe uprawy cechują się znacznie niższymi udziałami. Próg 5 % powierzchni zasiewów przekracza jedynie uprawa ziemniaków (6,1 %). W obrębie analizowanego obszaru koncentruje się ona głównie w mieście Janikowo (11,7 %) oraz w pobliskich sołectwach Sielec (9,7 %) i Ludzisko (8,6%; por. tab. 4.17, ryc. 4.16).

Przeprowadzona analiza wykazała wysoki stopień dostosowania struktury produkcji roślinnej do dobrych warunków przyrodniczych. Potwierdzają to także wysokie plony głównych ziemioplodów w 1996 r. oraz ich wzrost w porównaniu z 1988 r. (z 1 ha w dt) □ np. zboża □ 41,2 (1988 r.- 36,2), buraki cukrowe □ 400 (1988 r.- 370), rzepak □ 25 (1988 r. □ 21,8).

W strukturze zasiewów słabo zaznacza się oddziaływanie uwarunkowań pozaprzyrodniczych, związanych z dobrym położeniem gminy względem miejskich rynków zbytu. Potwierdza to relatywnie niski i zmniejszający się w latach 1989-1996 udział warzyw w ogólnej powierzchni upraw (0,2 % w 1996 r.).

Zwierzęta inwentarskie

Analiza hodowli zwierząt inwentarskich w mieście i gminie Janikowo w latach 1987 □1996 wykazała spadek pogłowia bydła, owiec i koni oraz wzrost trzody chlewnej (por. tab. 6.18). Powyższe zmiany wywołane są głównie czynnikami ekonomicznymi (opłacalność chowu).

Analizą zróżnicowania przestrzennego objęto dwa główne kierunki hodowlane w gminie Janikowo – bydło i trzodę chlewną. Wskaźnik obsady bydła (szt./100 ha u.r.) wynosił średnio w gminie 46 szt., a w układzie sołectw wahał się od poniżej 30 szt. (Kołodziejewo, Sielec, miasto Janikowo) do ponad 70 szt. (Góry, Kołuda Mała – por. ryc. 4.17, tab. 4.19). W strukturze stada przeciętny udział krów wynosi 38,8 %, a kierunek mleczny najwyraźniej zaznacza się w sołectwie Kołuda Mała (52,4 %

krów). Z kolei przeciętny wskaźnik obsady trzody chlewnej wynosił 166 szt. na 100 ha u.r. Najwyższe jego wartości (ponad 200 szt.) odnotowano w sołectwach Broniewice, Dobieszewice, Kołodziejewo; por. tab. 4.19, ryc. 4.18)

W celu prawidłowego odczytania pogłowia zwierząt inwentarskich sztuki fizyczne (faktyczny stan pogłowia zwierząt w grupach gatunkowych) sprowadzono do jednostek porównywalnych, tj. dużych sztuk przeliczeniowych (jedna sztuka przeliczeniowa = 500 kg wagi żywej). Przeciętnie w gminie Janikowo na 100 ha użytków rolnych przypada 62,1 szt. dużych. Miernik ten cechuje się dużym zróżnicowaniem przestrzennym – od poniżej 50 szt. (dominacja produkcji roślinnej – soł. Sielec i miasto Janikowo) do powyżej 70 szt. (dominacja produkcji zwierzęcej – soł. Dobieszewice, Kołuda Mała, Góry, por. tab. 4.19, ryc. 4.19).

Analiza hodowli zwierząt inwentarskich wykazała także istotę różnice (nie odnotowane w przypadku produkcji roślinnej) między gospodarstwami indywidualnymi a pozostałymi, wielkoobszarowymi gospodarstwami. Cechują się one brakiem hodowli (gospodarstwa spółdzielcze) lub jej specjalizacją (gospodarstwo w Głogówcu – chów bydła, gospodarstwo Instytutu Zootechniki w Kołudzie Wielkiej – chów owiec i gęsi).

Dla osób szukających pomocy w pisaniu prac z różnych dziedzin polecamy serwis [pisanie prac](#) z prawa, administracji, zarządzania, marketingu, pedagogiki i wielu innych dziedzin.